12 2 ДЕКАБ
45
УзССР

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 291 (5282).
21 ДЕКАБРЬ 1983 й.
ЧОРШАНБА.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов депутатлар палатаси раисининг биринчи ўринбосари П. Сисеро де Васконселлос бошчилигидаги Бразилия миллий конгресси делегациясини 19 декабрь куни Кремлда қабул қилди.

● 20 декабрь куни мамлакатда Ўн биринчи чақириқ СССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси составига вакиллар кўрсатиш давом этди. Марказий сайлов комиссияси составига халқнинг энг муносиб вакиллари кўрсатилмоқда.

БИЗ ҲАММАМИЗ— ПАХТАКОРМИЗ

ПАХТАЗОРДАН ДАРАКЛАР

«ОҚ ОЛТИН»—ВАТАНГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 20 декабрга бўлган маълумот.
(Планга нисбатан процент ҳисобида).
Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён.

ХОРАЗМ	0,02	108,77
ҚҚАССР	0,04	108,54
ТОШКЕНТ	0,03	104,71
САМАРҚАНД	0,11	104,69
СУРХОНДАРЁ	0,22	103,76
ҚАШҚАДАРЁ	0,07	103,04
БУХОРО	0,10	102,98
НАВОИЙ	0,16	101,64
Фарғона	0,37	99,63
Наманган	0,15	93,76
Андижон	0,17	92,96
Жиззах	0,06	85,44
Сирдарё	0,06	85,28
Республика бўйича:	0,13	99,42

Махсус мухбирларимиз Ҳ. Икромов, А. Эгамназаров, А. Хатамов, А. Абдураззоқовларнинг репортажини газетанинг 2-саҳифасида ўқийсиз.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

20 декабрь куни Тошкентда ўнинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг саккизинчи сессияси бўлиб ўтди.

Олий Советнинг мажлиси эрталаб соат 11 да бошланди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **И. Б. Усмонхўжаев**, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари **Е. А. Айтмуротов, И. Г. Анисимкин, Ю. П. Максимов, В. К. Михайлов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. М. Маҳмудова, У. У. Умаров**, республика Олий Совети Президиуми ва ҳукуматининг аъзолари ҳукумат ложаларидан жой оладилар.

Мажлисни Ўзбекистон ССР Олий Совети Раисининг ўринбосари депутат **С. К. Канёзов** очди.

Раислик қилувчи Ўзбекистон ССР Олий Советининг еттинчи сессиясидан кейин Коммунистик партия билан Совет давлатининг таниқли арбоби, Ўзбекистонда партия ва совет қурилишининг атоқли ташкилотчиси Шароф Рашидович Рашидов вафот этганлигини эълон қилади.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари А. А. Хўжаев, Т. Охунова, С. У. Эргашев вафот этдилар.

Сессия қатнашчилари вафот этган депутатларнинг хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ҳурмат билан эсга олдилар.

Оқсоқоллар кенгашининг топшириғига биноан сўзга чиққан депутат **Р. Отақўзиевнинг** таклифи билан Олий Совет депутат **Э. Юсуповни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Халқ маорифи доимий комиссиясининг аъзоси вазифасидан озод қилиб, уни бир овоздан Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси этиб сайлайди.

Оқсоқоллар кенгашининг топшириғига биноан сўзга чиққан депутат **Т. С. Содиқовнинг** таклифи билан депутат **М. Исоқова** бир овоздан Ўзбекистон ССР Олий Совети Раисининг ўринбосари этиб сайланади.

Олий Совет Мандат комиссияси раисининг ўринбосари депутат **В. В. Окунскийнинг** мандат комиссияси номидан қилган доклади юзасидан Ўзбекистон ССР Олий Советига 114-Эски Тошкент сайлов округидан сайланган депутат **Т. Ҳ. Собитовнинг**; 219-Фориш сайлов округидан сайланган депутат **Т. Н. Осетровнинг**; 240-Паландара сайлов округидан сайланган депутат **Т. Сахатовнинг**; 352-Ленин сайлов округидан сайланган депутат **Н. Иброҳимовнинг**; 472-Хонқа сайлов округидан сайланган депутат **И. А. Каримовнинг** ваколатларини ҳақиқий деб топиш ҳақида қарор қабул қилди.

Сессиянинг қуйидаги кун тартиби бир овоздан тасдиқланади:

1. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси тўғрисида.
2. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми билан доимий комиссияларнинг составига ўзгартишлар киритиш ҳақида
3. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш тўғрисида.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари депутат **Т. Н. Осетровнинг** таклифи билан Олий Совет қуйидаги қарорни қабул қилади: И. Б. Усмонхўжаев Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари этиб сайланганлиги муносабати билан у Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси вазифасидан озод қилинсин.

Сессияда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари депутат **И. Б. Усмонхўжаев** нутқ сўзлади. У Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Оқсоқоллар кенгашининг топшириғига биноан депутат **Оқил Умурзоқович Салимовни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси этиб сайлаш тўғрисидаги таклифни киритди.

Олий Совет депутат **О. У. Салимовни** бир овоздан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси этиб сайлайди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси депутат **О. У. Салимов** ўзига билдирилган юксак ишонч учун чуқур миннатдорчилик изҳор этди, шу ишончни оқлаш учун ҳамма ишни қиламан деб ваъда берди.

Депутат О. У. Салимовнинг таклифига биноан Олий Совет Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари депутат **И. Б. Усмонхўжаевни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг аъзоси этиб сайлаш тўғрисида бир овоздан қарор қабул қилади.

Навоий область, Қизилтепа районидаги «Москва» колхозининг бригада бошлиғи депутат **Т. Бобоназаровани** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг аъзоси этиб сайлаш ҳақида қарор қабул қилинади.

Депутат Л. И. Греков бошқа ишга ўтганлиги ва республикадан бошқа жойга кетганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети План-бюджет комиссиясининг раиси вазифасидан озод қилинди.

Сессия депутат **И. К. Ҳусниддиновни** шу комиссия раиси қилиб сайлаб, уни Ўзбекистон ССР Олий Совети Савдо ва умумий овқатланиш комиссиясининг аъзоси вазифасидан озод қилиб, уни Ўзбекистон ССР Олий Совети План-бюджет комиссиясининг раиси этиб сайлайди.

Депутат О. У. Салимов Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси этиб сайланганлиги муносабати билан у Ўзбекистон ССР Олий Совети Ташқи ишлар комиссиясининг раиси вазифасидан озод қилинади.

Сессияда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари депутат **Г. Қ. Ҳайдарова** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш тўғрисида доклад қилди.

Олий Совет муҳокамага тақдим этилган Фармонларни бир овоздан тасдиқлайди, тегишли Қонунлар ва қарорларни қабул қилади.

Шу билан Ўзбекистон ССР Олий Советининг саккизинчи сессияси ўз ишини тамомлади.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Советининг қарори

ДЕПУТАТ О. У. САЛИМОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ РАИСИ ҚИЛИБ САЙЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**
Депутат Оқил Умурзоқович **Салимов** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси қилиб сайлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари
Г. ОРЛОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри.
1983 йил 20 декабрь.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси

Оқил Умурзоқович САЛИМОВ

1928 йилда туғилган, ўзбек, КПСС аъзоси, маълумоти олий — Тошкент политехника институтини тамомлаган, техника фанлари доктори.

1954 йилдан бошлаб Тошкент политехника институтининг катта ўқитувчиси, кафедра доценти, механика факультети деканининг ўринбосари, факультет декани, партия комитетининг секретари, проректори. 1965 йилдан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети фан ва ўқув юртлари бўлими мудирининг ўринбосари, бўлим мудири бўлиб ишлади. 1970 йилдан бери Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзоси.

Еттинчи, саккизинчи, тўққизинчи, ўнинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати этиб сайланган.

Октябрь Революцияси ордени, тўртта Меҳнат Қизил Байроқ ордени, СССР медаллари билан мукофотланган.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ НАВБАТДАГИ СЕССИЯСИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1. Ўнинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг тўққизинчи сессияси 1984 йил 10 январда Тошкент шаҳрида ўтказилсин.
2. Ўзбекистон ССР Олий Советининг тўққизинчи сессиясида қуйидаги масалалар муҳокама қилинсин:

«1984 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани тўғрисида ҳамда 1983 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат планининг бажарилиши ҳақида»;

«Ўзбекистон ССРнинг 1984 йилги Давлат бюджети тўғрисида ва Ўзбекистон ССРнинг 1982 йилги Давлат бюджетининг ижроси ҳақида».

3. Ўзбекистон ССР Олий Советининг доимий комиссияларига 1984 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани билан Ўзбекистон ССРнинг 1984 йилги Давлат бюджети лойиҳаларини, шунингдек 1983 йилда улар бажарилишининг дастлабки якунларини синчиклаб ўрганиб чиқиш ҳамда шу масалалар юзасидан ўз хулосаларини тайёрлаш топширилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
О. САЛИМОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри.
1983 йил 20 декабрь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ДЕПУТАТ И. Б. УСМОНХЎЖАЕВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ АЪЗОСИ ҚИЛИБ САЙЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**
Депутат Иномжон Бузрукович **Усмонхўжаев** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг аъзоси қилиб сайлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
О. САЛИМОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри.
1983 йил 20 декабрь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ДЕПУТАТ Т. БОБОНАЗАРОВАНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ АЪЗОСИ ҚИЛИБ САЙЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**
Депутат Тўйбиби Бобоназарова Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг аъзоси қилиб сайланиб, у Ўзбекистон ССР Олий Совети хотин-қизлар меҳнати ва турмуши, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш масалалари доимий комиссиясининг аъзоси вазифасидан озод қилинсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
О. САЛИМОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри.
1983 йил 20 декабрь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ДЕПУТАТ Э. ЮСУПОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ РАИСИ ҚИЛИБ САЙЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**
Депутат Эркин **Юсупов** Ўзбекистон ССР Олий Совети халқ маорифи доимий комиссиясининг аъзоси вазифасидан озод этилиб, Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси қилиб сайлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
О. САЛИМОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри.
1983 йил 20 декабрь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ДЕПУТАТ М. ИСОҚОВАНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ РАИСИНИНГ ЎРИНБОСАРИ ҚИЛИБ САЙЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**
Депутат Мунаввар **Исоқова** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг аъзоси вазифасидан озод этилиб, Ўзбекистон ССР Олий Совети Раисининг ўринбосари қилиб сайлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
О. САЛИМОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри.
1983 йил 20 декабрь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ДЕПУТАТ И. Б. УСМОНХЎЖАЕВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ РАИСИ ВАЗИФАСИДАН ОЗОД ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**
Депутат Иномжон Бузрукович **Усмонхўжаев** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси вазифасидан озод қилинсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари
Г. ОРЛОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри.
1983 йил 20 декабрь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ДЕПУТАТ О. У. САЛИМОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ТАШҚИ ИШЛАР ДОИМИЙ КОМИССИЯСИ РАИСИ ВАЗИФАСИДАН ОЗОД ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**
Депутат Оқил Умурзоқович **Салимов** Ўзбекистон ССР Олий Совети ташқи ишлар доимий комиссиясининг раиси вазифасидан озод қилинсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари
Г. ОРЛОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри.
1983 йил 20 декабрь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ДЕПУТАТ Л. И. ГРЕКОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПЛАН-БЮДЖЕТ КОМИССИЯСИНИНГ РАИСИ ВАЗИФАСИДАН ОЗОД ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**
Депутат Леонид Иванович **Греков** Ўзбекистон ССР Олий Совети План-бюджет комиссиясининг раиси вазифасидан озод қилинсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
О. САЛИМОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри.
1983 йил 20 декабрь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУНИГА ҲАМДА ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ БАЪЗИ КОДЕКСЛАРИГА ЎЗГАРТИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ҲАҚИДА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг:
Ўзбекистон ССР Жиноят кодексига қўшимчалар киритиш тўғрисидаги 1983 йил 20 сентябрь Фармони;
Ўзбекистон ССР Жиноят-процессуал кодексига қўшимчалар ва ўзгартишлар киритиш тўғрисидаги 1983 йил 20 сентябрь Фармони;

Ўзбекистон ССРнинг Меҳнат тўғрисидаги қонунлари кодексига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги 1983 йил 29 ноябрь Фармони;
Ўзбекистон ССР Министрлар Совети тўғрисидаги Ўзбекистон ССР қонунининг 29-моддасига қўшимча киритиш тўғрисидаги 1983 йил 19 декабрь Фармони;

Ўзбекистон ССР Граждан кодексига ўзгартишлар киритиш тўғрисидаги 1983 йил 19 декабрь Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
О. САЛИМОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри.
1983 йил 20 декабрь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ДЕПУТАТ И. К. ҲУСНИДДИНОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПЛАН-БЮДЖЕТ КОМИССИЯСИНИНГ РАИСИ ЭТИБ САЙЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**
Депутат Иброҳим Камолович **Ҳусниддинов** Ўзбекистон ССР Олий Совети Савдо ва умумий овқатланиш комиссиясининг аъзоси вазифасидан озод қилиниб, Ўзбекистон ССР Олий Совети План-бюджет комиссиясининг раиси этиб сайлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
О. САЛИМОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри.
1983 йил 20 декабрь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ СОСТАВИГА КИРУВЧИ АЙРИМ КИШИЛАРНИ ЛАВОЗИМИДАН ОЗОД ҚИЛИШ ВА ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДАГИ ФАРМОНЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг:
Ўртоқ Левон Николаевич Мелкумов бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан уни Ўзбекистон ССР Давлат хавфсизлиги комитетининг раиси вазифасидан озод қилиш тўғрисидаги 1983 йил 31 август Фармони;
Ўртоқ Владимир Александрович Головинни Ўзбекистон ССР Давлат хавфсизлиги комитетининг раиси қилиб тайинлаш тўғрисидаги 1983 йил 31 август Фармони;
Ўртоқ Абдураҳим Умарович Маҳмудов бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан уни Ўзбекистон ССР Балиқ хўжалиги давлат комитетининг раиси вазифасидан озод қилиш тўғрисидаги 1983 йил 28 октябрь Фармони;
Ўртоқ Хай-Гюн Тенни Ўзбекистон ССР Балиқ хўжалиги давлат комитетининг раиси қилиб тайинлаш тўғрисидаги 1983 йил 28 октябрь Фармони;
Ўртоқ Неъматулла Ҳикматуллаевни Ўзбекистон ССР Чет эл туризми Бош бошқармасининг бошлиғи қилиб тайинлаш тўғрисидаги 1983 йил 31 октябрь Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
О. САЛИМОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри.
1983 йил 20 декабрь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ «ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ХУЗУРИДАГИ ЧЕТ ЭЛ ТУРИЗМИ БОШКАРМАСИНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ЧЕТ ЭЛ ТУРИЗМИ БОШ БОШҚАРМАСИГА АЙЛАНТИРИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Чет эл туризми бошқармасини Ўзбекистон ССР Чет эл туризми Бош бошқармасига айлантириш тўғрисида»ги 1983 йил 27 октябрь Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
О. САЛИМОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри.
1983 йил 20 декабрь.

ХАЛҚ ВАКИЛЛАРИ

20 декабрь куни республикада СССР Олий Совети Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи Ўзбекистон ССР Сайлов комиссияси составига вакиллар кўрсатила бошланди.

Тошкент тўқимачилик комбинати коллективида йиғилиш зўр кўтаринкилик билан ўтди. Тўпланганлар ишлаб чиқариш ҳунар-техника билим юрти ишлаб чиқариш таълимининг мастери, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Буолма Жўраевани республика сайлов комиссияси составига якдиллик билан вакил қилиб кўрсатдилар.

Тошкентдаги **28-мактаб** ўқитувчилар состави йиғилишида ўқитувчи Роза Абдуллахўжаева сайлов комиссияси составига вакил **қилиб** кўрсатилди. (ЎзТАГ).

ЖУРНАЛИСТЛАР СОЮЗИНИНГ ПЛЕНУМИ

20 декабрь куни Тошкентда Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениесининг пленуми бўлди.

Пленумда КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь Пленумининг қарорлари асосида бошланғич журналистлар ташкилотларининг жанговарлигини, редакция коллективлари ижодий турмушига улар ўтказаётган таъсирни ошириш тадбирлари тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. (ЎзТАГ).

БИЛДИРИШ

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети маълум қиладики, XVIII чақириқ Тошкент шаҳар Советининг еттинчи сессияси 1983 йил 22 декабрь соат 15.00 да Тошкент область партия комитетининг мажлислар залида очилади (Ўзбекистон кўчаси, 9-уй).

Депутатлар ўша жойнинг ўзида соат 14.00 дан рўйхатга олинадилар.

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети.

Олти миллион йўлларида

75. ОЛИМ БИЛАН ПАХТАКОР ҲАМКОР

1982 йилнинг саратонида Дўстлик районидаги Қосим Раҳимов номли совхозда бўлгандик. Хўжалик бошлиғи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор Умарқул Жўрақулов билан кўм-кўк пахтазор оралаб кетган дала йўлидан енгил машинада бораётганимизда ҳамроҳимиз ўнг томондаги катта картадаги баравж ғўзаларни кўрсатаркан, шундай деди: «Бу пайкалга бир разм солинг, у бошқа пайкаллардаги ғўзадан анча фарқ қилади. Бу ерга капсулали чигит экканмиз. Уни тошкентлик олимлар тавсия этишган».

Ўшанда бу сўзга унчалик эътибор бермагандик. Бу йил Жиззах область Октябрь районидаги Собир Раҳимов номли совхозда бўлганимизда яна шу ҳақда гап бўлди. Хўжалик раҳбарлари барча майдонларга капсулали чигит экишганликларини айтишди...

Тошкентга қайтгач, бу ишнинг муаллифлари — Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг химия фанлари доктори С. Ш. Рашидова директор бўлган полимерлар химияси ва физикаси институтига қўнғироқ қилдик. Институт ходимлари бизни қизиқтирган масала бўйича бажонидил гапириб беришларини маълум қилишди.

Мана, биз институтнинг уруғликларни экиш пайтидаги сифатини яхшилаш бўйича соҳалараро лабораторияси бошлиғи, химия фанлари кандидати М. Ж. Иноятов, шу лаборатория ходимлари, химия фанлари кандидати А. А. Абдураҳмонов, кичик илмий ходим И. Н. Рубан билан суҳбатлашиб ўтирибмиз.

— Ҳозирги шароитда қишлоқ хўжалигининг барча тармоқлари қатори пахтачиликда ҳам фаннинг роли ўсиб боряпти, — деди Мирҳалил Жалилович Иноятов. — Бунинг маълум сабаблари бор, албатта. Аввало, республикамизда шу пайтгача пахтачилик асосан экин майдонларини қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириб, кенгайтириш ҳисобига ривожланиб келди. Эндиликда эса республикамизда ўзлаштириладиган ерлар тобора камайиб бормоқда. Бундай шароитда пахта етиштиришни кўпайтиришнинг асосий резерви деҳқончилик маданиятини ошириш, далалар ҳосилдорлигини янада юксалтиришдан иборат. Бу ишда пахтакорларга олимлар яқиндан ёрдам бериши керак. Пахтанинг янги, серҳосил навларини яратиш, пахтачиликни комплекс механизациялаш, ерларнинг мелиоратив холатини яхшилаш каби тадбирларнинг ҳосилдорликни оширишдаги аҳамияти катта.

Бизнинг лабораториямиз экиладиган чигитнинг сифатини яхшилаш йўлида изланиш олиб боряпти. Бу соҳада маълум ютуқларни қўлга киритдик. Яратган янгилигимиз деҳқонларга манзур бўляпти...

Чигитни капсулада экиш... Бу нима ўзи, унинг қандай аҳамияти бор? Агар билсангиз, бундан 14—15 йил бурун ҳам республикамизда фақатгина тукли чигит экиларди. Уни экишдан аввал ҳовузларда ивитиларди. Ҳозир эса чигитнинг бир қисми туксизлантириб экиляпти. Чигитнинг туки пахта тозалаш заводларидаги махсус цехларда механик ёки химиявий йўл билан йўқотиляпти. Нега бундай қилина бошланди? Биолог олимларнинг аниқлашича, ғўзада касаллик қўзғовчи бактериялар айнан чигит тукида бўларкан. Бу демак, тукни йўқотиш — бактерияларни йўқотиш деган сўздир. Иккинчидан, тук чигитни ҳар бир уяга аниқ миқдорда ташлашга ҳам халақит беради. Бу ўз навбатида экиш пайтида чигитни ортиқча сарфлашга, ғўзанинг яганалаш учун анча меҳнат сарфлашга сабаб бўларди. Шунинг учун ҳам олимлар чигитни туксизлантиришни тавсия этишди.

Шу ўринда масаланинг «лекин»и пайдо бўлди. Чигитни туксизлантириш натижасида у табиий «тўни»дан маҳрум бўлди. «Яланғоч» чигит тупроққа тушганида унинг иссиқдан, совуқдан, ортиқча намдан, қолаверса, тупроқнинг ўзида бўладиган бактериялар таъсиридан чириб кетиш эҳтимоли кучайди. Бу ёғини нима қилиш керак? Мана шу ерда полимерлар химияси ва физикаси институти олимлар ўз таклифларини айтдилар. Улар дориловчи модда, А—1 стимулятори, шунингдек полимер қўшиб тайёрланган суюқликни чигитга пуркашни тавсия этишди. Бунда суюқлик чигит устида қотиб, плёнка ҳосил қилади. Дориловчи модда ғўзани тупроқда бўладиган илдиз чириш ва гаммоз касаллигидан сақлайди, А—1 препарати эса стимулятор вазифасини ўтайди — чигитни униб чиқишини тезлаштиради. Полимер эса бу икки моддани чигит атрофида маҳкам ушлаб, плёнка ҳосил қилади. Чигитнинг силлиқлик даражасини ошириб, уяга аниқ экишга яхши имкон яратади.

Тошкентлик химик олимлар тавсия этган капсулали чигит дастлаб 1980 йилда ТИИМСХнинг тажриба хўжалигида 160 гектар майдонга экилди. Яхши натижа бергач, бошқа хўжаликларга ҳам ёйила бошланди. Ўтган йили республикамизда бундай чигит 90 минг гектарга, бу йил эса 200 минг гектарга экилди. Бу муҳим ва керакли ишни амалга оширишда институт олимларига ТИИМСХ тажриба хўжалиги коллективи билан бир қаторда, Жиззах область Дўстлик районидаги Қосим Раҳимов номли совхоз директори У. Жўрақулов, Пахтакор районидаги Ульянов номли совхоздаги донгдор пахтакор Холбуви Рустамова, Октябрь районидаги Собир Раҳимов номли совхоз директори Баҳром Маллаев, Наманган областидаги Охунбобоев номли колхоз бош агрономи Тўйчибой Шерматов, СоюзНИХИнинг Қашқадарё области филиали маҳаллий ўғитлар бўлими мудири Нормурод Жумаев, Сирдарё область Сирдарё районидаги «Ленинград» колхози раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Қ. Синдоров ва бошқа кўплаб тажрибали пахтакорлар ва мутахассислар яқиндан ёрдам беришди.

Собир Раҳимов номли совхоз бу йил 3 минг гектардан ортиқ майдонга чигит экканди. Барча пайкаллардаги чигитлар ўз вақтида бир текис униб чиқди.

Пахтакорлар йиғим-теримда вақтдан ютишга, қуёшли кунлардан самарали фойдаланишга эътибор бердилар. Терим машиналари ва транспорт воситалари 8 та отрядга ва 47 та звенога бўлиб ишлатилди. Натижада октябрь ойининг дастлабки ўн кунлигида хўжаликда ҳар куни 4,5—5 процентга етказиб пахта тайёрланди. Биринчи беш кунликда республика кўчма Қизил байроғи, иккинчи беш кунлик якунлари бўйича эса область кўчма Қизил байроғи қўлга киритилди. 17 ноябрда эса совхоз дирекцияси пахта тайёрлаш бўйича планни шараф билан бажарганлиги ҳақида рапорт берди. Давлат қабул пунктларига 10.600 тонна юқори сортли хом ашё етказиб берилди. Бу ҳосилнинг 9600 тоннадан ортиғи «зангори кема» бункерларидан тўкилди.

Совхозда бўлганимизда катта-кичик хўжаликнинг бу катта муваффақиятлар и д а тошкентлик олимлар ва конструкторлар, Ленин районидан бориб, йиғим-терим техникасини созлашда сидқидилдан ёрдам берган саноат корхоналари ходимларининг муносиб ҳиссаси борлигини мамнуният билан таъкидлашди.

* * *

«Энергосетьпроект» институти ходимлари Сирдарё районидаги Ленинград колхози пахтакорларига яқиндан кўмакдош бўлдилар.

СУРАТДА: «Энергосетьпроект» ходимларидан бир группаси.

Т. Каримов фотоси.

Пойтахтнинг ноёб иншоотлари қурилишида

Шаҳарнинг энг баланд нуқтаси

ЁКИ ТОШКЕНТ РАДИО-ТЕЛЕВИЗИОН МИНОРАСИДАН РЕПОРТАЖ

...Мана телеминора тагида турибмиз. Ҳилпираб турган байроқни кўриш учун бир қўлингиз билан дўппингизни ушлаб юқорига қарайсиз. Телеминора Тошкент кўкига мағрур боққан олис-олис сайёралар томон учишга ҳозирланаётган улкан космик кемани эслатади...

Олти гектарлик территорияда қурилиш ишлари қизғин. Минора майдонида тўртта бассейн қуриляпти, атрофи темир панжара билан ўралиб, ободонлаштириляпти. Бассейн фаввораларидан зилол сувлар отилиб туради, улардан бири кондиционер вазифасини ўтайди. Ҳовузлар атрофига кичик архитектура-безак намуналари ўрнатилади.

— Ҳаммаси тайёр, —деди 11«Висотстрой» тресги 69-қурилиш бошқармаси катта прорабы Игорь Горбунов, минора остидаги эшикдан югуриб чиқиб, бемалол тепага чиқсак бўлади.

Минора тагига яқинлашган сари ўзингизни худди космик кема ичига кириб бораётган космонавтлардек ҳис этасиз. Лифт эшиги олдида бизни Швейцариядаги «Шиндлер» фирмаси вакили Франц Гросшедл кутиб олди. (улар лифт ўрнатишяпти).

— Марҳамат,— деди Франц лифт эшикларини очиб, рус тилида тутилиб-тутилиб гапираркан. — Бир зумда тепада бўламиз. Лифт секундига 4 метр тезликда ҳаракатланади.

Уч киши лифтга аста кирдик. Франц эса лифт тугмасини босди. Менинг назаримда ҳеч қандай ўзгариш бўлгани йўқ. Лифт худди жойида қимирламай тургандек туюлди. Сабрим чидамай Францга юзландим.

— Юрмаяпти, шекилли.

Франц мийиғида кулди ва ўз тилида нималарнидир ғулдиради ва тепадаги таблога ишора қилди. Таблода 4, 5, 6, 7 рақамлари кетма-кет ёниб ўчиб борарди. Биз бундан лифтнинг ҳаракатланаётганлигини билдик. Миноранинг 93 метрли белгисига келганимизда лифтнинг эшиклари очилди.

Миноранинг қуйи «айлана гардиши»нинг биринчи қавати шаҳарни томоша қилувчи жой экан. Бу ерда сиз эркин сайр этиб, бутун Тошкентни кўкдан томоша қиласиз.

Мана кўҳна ва ҳамиша навқирон Тошкент худди кафтдагидек ўз жамолини кўз-кўз қилмоқда. Унинг архитектура жиҳатдан ноёб бинолари, осмонўпар иншоотлари яққол кўзга ташланади. Ана, «Дўстлик» комплекси, «Ўзбекистон» меҳмонхонаси, Матбуот уйи, Ўзбекистон кўчасидаги «Тўрт баҳодир». «Москва» меҳмонхонаси... Қуйида эса кўҳна Бўзсув ястаниб оқаяпти. Ажойиб манзара, қараб тўймайсан, киши.

— Энди миллий ресторанга чиқсак бўлади, —деди ҳамроҳим томошагоҳни айланиб чиққач.

Биз зиналар орқали «гардиш»нинг иккинчи қаватига кўтарилдик. Миллий ресторан миноранинг 98 метрида жойлашган экан. У 50 кишига мўлжалланган бўлиб, айланма ҳаракат қилади. Стол ва стуллар ўрнатилган ҳалқа рельслар секин-аста ҳаракатланади. Сиз эса кенг ойнаванд деразалардан бутун Тошкентни томоша қиласиз, кўз ўнгингиздан Тошкент манзаралари лентадек ўтиб туради. Столингизда эса хоҳлаган миллий таомингиз муҳайё этилади...

Биз яна зиналар орқали «гардиш»нинг учинчи қаватига кўтарилдик.

Ҳозир миноранинг 104 метрида турибмиз, — дея сўзини давом эттирди ҳамроҳим. — Бу ресторан-бар ҳам 50 ўринли бўлиб, айланиб туради. Ҳозир бу ерда деворларни сuваш ишлари олиб боriляпти. Тепадаги икки қаватда эса техник хизмат хоналари жойлашади. Иккита лифт 120 метргача, биттаси 210 метргача кўтарилади.

— Қани кетдик бўлмаса ўша баландликка, — дея мен ҳазиллашдим.

Ниҳоят миноранинг 204—220 метр баландлигига кўтарилдик. «Гардиш»га чиққач этимиз жимирлаб кетди. Назаримизда худди ҳозир учиб кетаётгандекмиз. Тошкент эса янада пурвиқор кўрина бошлади. Шунда беихтиёр бунёдкорларга «балли-е!» деб юборасиз...

Бу ерда ҳам техник ва об-ҳавони назорат қилувчи хоналар жойлашади. Ундан юқориси эса миноранинг антенна қисми ҳисобланади. Телеминора ишга тушгач (бу келгуси йилга мўлжалланган), республикамиз аҳолиси беш программада телевизион кўрсатувларини, тўрт программада радио эшиттиришларини кўриш ва тинглашга муваффақ бўладилар. Рангли тасвир сифати эса ўн чандон яхшиланади.

Биз бинокорларнинг меҳнатига тасаннолар айтдик. Улар шундай аёзли кунларда миноранинг 113—123 метр баландлигида алюмин панелларни монтаж қиляпти, техник хоналарни пардоздан чиқаришяпти.

Мастер К. Соловьев, прораблар С. Аракелян, А. Олимжоновлар ҳам бу ерда меҳнат қилаётган 11-қурилиш бошқармаси (Пардозлаш тресги) ва 69-қурилиш бошқармаси (11-«Висотстрой» тресги) ҳамда бошқа ёрдамчи-пудратчи ташкилотларнинг бунёдкорлари тўғрисида фахр билан гапирдилар.

Бир сўз билан айтганда, бунёдкорлар ажойиб, ноёб иншоотни тезроқ фойдаланишга топширишдек эзгу ният билан нафас олмоқдалар.

Т. ТОШЕВ.

Тошкентдаги «Госкомсельхозтехника»нинг Меҳнат Қизил Байроқ орденли тажриба ремонт-механика заводида каноп ўровчи КУ—0,2 маркали комбайнлар ишлаб чиқарила бошланди.

СУРАТДА: КУ—0,2 комбайнларини йиғиш пайти.

М. Нуриддинов фотоси.

● ДИҚҚАТ, ЯНГИЛИК!

ЗИЁНСИЗ ТУТУН

Тошкент «Узплодоовошчтранс» автокорхонасининг хоналарини иситадиган қозонхона ҳавога чиқарадиган тутун зиёнсиз бўлиб қолди. Республика гидрометеорология ва табиий муҳитни контрол қилиш бошқармаси билан В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети физик-география кафедрасининг ходимлари уни шундай қилишга ёрдам бердилар.

Мутахассислар тутун ҳавони нечоғлиқ булғашини бир ой мобайнида сезгир приборлар ёрдами билан текшириб чиқдилар. Шунда тутун таркибида кўпдан кўп қора куя ва карбонат ангидрид борлиги маълум бўлди.

Мутахассислар автокорхона учун тавсияларни тайёрлайдилар. Жумладан уларнинг маслаҳатига биноан бу ерда газ анализаторлар ўрнатилди. Қозонхона ишчилари шулар ёрдамида ёниш режимини созладилар. Бу нарса атмосферага зарарли моддалар чиқаришни камайтирибгина қолмай, ёқилғидан тежамли фойдаланишга ҳам имкон берди. (ЎзТАГ).

Пассажир транспорти маршрутларида

ВИЖДОН—БОШ НАЗОРАТЧИ

Ҳар йили трамвай ва троллейбус хизматидан 230 миллион киши фойдаланади. Транспортчилар уларга хизмат кўрсатишни яхшилашнинг янгидан-янги резервларини изламоқдалар. Жумладан трамвай ва троллейбусларда йўл ҳақи тўлашнинг абонемент системаси жорий этилганига бир йилдан ошди. Билет сотиш вазифасидан озод бўлган ҳайдовчилар учун йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш билан бирга графикка аниқ риоя қилиш, ишлаб чиқариш кўрсаткичларини ошириш имконияти вужудга келди. Шу билан бирга, бу янгилик ҳар йили 160 минг сўм фойда беради. Йўл ҳақи тўлашнинг янги формага ўтилиши йўловчилардан тушадиган шикоятларга, транспорт хизматидаги бир қатор камчиликларга барҳам берди. Шу билан бирга бу усул йўловчилар учун ҳам қулай. Бекатларда, «Союзпечать» киоскаларида, магазинларда сотилаётган абонементларни олиб вагонга киргач, уни компостер қилишади, холос.

Шунга қарамасдан 3 тийинни тежаб, давлат ҳисобидан манзилига етиб олишга ҳаракат қиладиган йўловчилар ҳам бор. Трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг назоратчилари томонидан ўтказилган текшириш вақтида трактор заводининг ишчиси Г. Абдуллаев (1-цех), И. Гримберг (25-цех), «Ташсельмаш»дан Ў. Нишонов, Т. Натишев, газ аппаратлари заводидан Д. Ломакин, экскаватор заводидан К. Кан ва бошқалар билет олмаганликлари аниқланди. Яқин орада қоидани бузган 120 минг киши рўйхатга тушириладиган бўлса каттагина китоб тайёрлаш мумкин.

— Гоҳида, — дейди трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармаси бошлиғининг ўринбосари С. Озерова, — билетсиз шахслар жарима квитанциясини олишдан бош тортиб, ўз вазифасини бажараётган жамоатчи контролерларни ҳақорат қилишдан ҳам тойишмайди.

Шуни эсдан чиқармаслик керакки, шаҳар электр транспорти йўловчиларга хизмат кўрсатаётган энг арзон транспортдир. Ҳар бир пассажирга хизмат кўрсатиш давлатга уч баравар қимматга тушади. Шунга қарамасдан йўловчиларга хизмат кўрсатиш билан бирга ҳамма сарфлар қопланади, транспортчилар хизматига ҳақ тўланади.

— Шуни айтиш керакки,— деб сўзида давом этади Светлана Степановна, — яқинда шаҳримиз кўчаларида пайдо бўлган битта янги трамвай вагони 80 минг сўм туради. Иқтисодчиларнинг таъкидлашига кўра трамвай ва троллейбусларда билетсиз юрганлар ҳисобига бир йилда икки миллион сўм йўқотилар экан.

Магазинга кирганимизда пул тўлаб маҳсулот харид қиламиз, таксидан тушиб кетаётганимизда пул тўлашни унутмаймиз. Хўш, нима учун трамвай ёки троллейбусга чиққан заҳоти абонементларни компостер қилмаслигимиз керак. Нега энди шу вақтда виждонимиз — бош назоратчи бўлмайди.

Шаҳар транспортида жорий этилган қоидага риоя қилинишини фақат трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармаси ходимларигина эмас, кенг жамоатчилик назорат қилиши керак. Абонементларни ўз вақтида компостер қилишни унутганларни ҳайдовчи ва йўловчилар тартибга чақиришлари лозим.

Корхона ва билим юртларининг касаба союз ташкилотлари бу ишга сидқидилдан киришишлари зарур. Экскаватор, трактор, кабель заводлари, тўқимачилик комбинати, В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасидаги ўртоқлар бунга алоҳида эътибор беришлари керак. Чунки шу корхоналарнинг ишчилари трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг назоратчилари томонидан бир неча маротаба билетсиз ушланган.

Ҳар биримиз кўтарилган масалага шахсий масъулият билан, ишнинг кўзини билиб ёндоша оламиз ва шундай қилмоғимиз керак.

О. КОСТИКОВА.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

Тез суръатлар билан

ПРАГА. Чехословакиянинг электротехника саноати машинасозликнинг бошқа тармоқларига нисбатан илдам суръатлар билан ривожланмоқда. Бу ерда беш йилликнинг дастлабки икки йили мобайнидагина маҳсулот ишлаб чиқариш 10 процентдан зиёд ошди. Электроника, кибернетика ва робототехника ёрдами билан ишлаб чиқариш жараёнларини автоматлаштириш ЧССР халқ хўжалигининг муҳим вазифаси бўлиб қолди, чунки бугунги кунда технология жараёнларини такомиллаштириш, маҳсулот сифатини янада яхшилаш зарурати айниқса муҳим бўлиб қолмоқда. ЧКП ва республика ҳукумати бу проблемаларга ғоят катта эътибор бермоқдалар. Беш йиллик охирига бориб электротехника буюмларини ишлаб чиқариш ҳажми 45 миллиард кронага етади.

Чехословакия электротехника саноатига маҳсулот ишлаб чиқариш учун ҳозир комплектловчи буюмларнинг салкам 900 тури талаб қилинади. Бир мамлакат корхоналари учун бундай кўплаб деталларни ишлаб чиқариш қийин, албатта. Бу соҳада социалистик Иқтисодий Интеграция ёрдам бермоқда. Тармоқ корхоналари СССР, Венгрия, ГДРдаги ўз шериклари билан айниқса самарали алоқа ўрнатган.

Рекорд иш унуми

БУХАРЕСТ. «Дева» иссиқлик электр станциясининг коллективи 13 декабрь куни ТЭСнинг суткалик электр энергия ҳосил қилиши жиҳатидан рекорд қўйди: 26.160.000 киловатт-соат электр энергия ҳосил қилинди. Шу куни барча энергетика блоклари энг кўп қувват билан ишлади.

«Дева» ТЭСи — «Дева—Минтия» электр энергетика бирлашмасининг бош корхонаси бўлиб, унинг составига тўртта иссиқлик электр станцияси киради. Булардан иккита энг йирик станция СССРнинг техникавий ёрдами билан қурилган.

Руминия энергетикларининг сўзларига қараганда, бу муваффақиятга асосан совет техникасининг пишиқлиги ва ишлатувчилар малакасининг юқори бўлиши туфайли эришилмоқда.

ТЭС инженер-техник ходимларининг 70 процентдан кўпроғи Совет Иттифоқидаги электр станцияларда махсус стажировкадан ўтган, кўпгина етакчи мутахассислар эса СССРдаги институтларни битириб чиққан.

МАХСУС ПРОГРАММА

ДЕҲЛИ. Қашшоқлик билан кураш — Индира Ганди ҳукумати раҳбарлигида Ҳиндистон ҳал этаётган энг муҳим социал-иқтисодий вазифалардан биридир. Кейинги уч йил мобайнида янги иш жойлари очилганлиги натижасида, расмий маълумотларга кўра, 57 миллион кишининг моддий аҳволи яхшиланган.

Бунга эса аввало, И. Ганди ҳукуматининг миллий экономикани мустаҳкамлаш ва янада ривожлантириш соҳасида тутган йўли туфайли эришилди. Бу соҳада Ҳиндистоннинг СССР билан савдо-иқтисодий алоқалари ғоят катта роль ўйнамоқда. Ҳиндистон матбуотининг ёзишича, бу алоқаларнинг доимо ривожланиши янги корхоналар қуриш, эски корхоналарни кенгайтириш ва юз минглаб ҳиндларни иш билан таъминлаш имконини беради.

Айни вақтда ҳукумат ерсиз деҳқонлар ва ўз билимларини қўллаш учун иш топа олмаган маълумотли шаҳарлик ёшлар ўртасида ишсизларни шошилинч суратда камайтириш юзасидан махсус программаларни амалга оширмоқда. Давлат ташкилотларининг ёрдами ва кўмаги билан бундай кишилар мамлакатнинг актив ишлаб чиқариш фаолиятига тобора кенг жалб этилмоқда.

«ОРТИҚЧА КИШИЛАР»

Бу йил Австрия деҳқонларининг реал даромадлари 6 процент камайди. Австрия қишлоқ хўжалик палатаси аграр сиёсати бўлимининг раҳбари Альфред Фарнбергер матбуот конференциясида сўзлаган нутқида ана шу маълумотларни тилга олди.

У ҳозирги вақтда мамлакат қишлоқ хўжалигида 50 мингдан кўпроқ «Ортиқча киши» борлигини айтди. Бу кишилар ишсизлар доимо кўпайиб бораётганлиги сабабли экономиканинг бошқа тармоқларида ўзларига иш топа олмаяптилар.

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

● Чехословакия Компартияси ташкилотчиларидан бири Карел Крейбихнинг барельефи тасвирланган ёдгорлик лавҳаси Либериц шаҳридаги у яшаган уйда тантанали вазиятда очилди. Бу маросим Чехословакия ҳамда халқаро коммунистик ва ишчи ҳаракатининг шу таниқли арбоби туғилган кунининг 100 йиллигига бағишланди.

● Канадаликларнинг 52 проценти Америка қанотли ракеталарининг мамлакат территориясида синаб кўрилишига қарши чиқмоқда. Жамоатчилик фикрини сўраб билиш натижалари ана шундан далолат беради. Бу натижалар Канада жамоатчилиги Рейган маъмуриятининг ядровий қуролланиш пойгасини кучайтиришга қаратилган йўлидан, Вашингтоннинг Канадани ўзининг хатарли милитаристик стратегиясига янада кўпроқ жалб этиш йўлидаги урин ишларидан ғоят ташвишланганлигини акс эттиради.

● Мисрда полиомиелитга қарши кураш юзасидан умуммиллий кампания ўтказилди. Олти кун мобайнида 3 ойликдан 3 ёшгача бўлган 4,5 миллион бола эмланади, деб хабар беради «Ижипшн газетт». Шу мақсадда республиканинг ҳамма жойига, шу жумладан энг олис районларига 12 мингта медицина группаси жўнаган эди.

Бу — полиомиелит касаллигини камайтиришга қаратилган иккинчи ана шундай кампаниядир. Полиомиелит мисрлик болалар ўртасида энг кўп тарқаган.

●

НИКАРАГУА ХАЛҚИНИНГ ИШ КУНЛАРИ

СУРАТДА: болгариялик агроном Пело Пелов никарагуалик ҳамкасби билан Себако воҳаси даласида.

* * *

СУРАТДА: [пастда] революция ғалабаларини ҳушёрлик билан ҳимоя қилаётган кўплаб ёш никарагуаликлардан бири.

БТА — ТАСС фотолари.

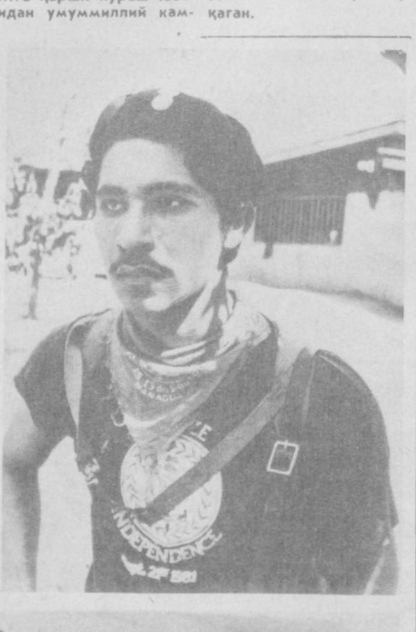

МИТТИ ҚУРИЛМА

Швециялик мутахассислар бахтсиз талофат туфайли қор остида қолган кишиларни қидириб топишга ёрдам берадиган қурилма яратдилар.

Бу митти аппарат альпинистнинг, чанғичининг ёки тоғда ишловчи кишининг оёқ кийимига ўрнатиб қўйилади. Зарур бўлиб қолганда бу қурилма қутқарувчилар отрядининг сигналини қабул қилиб олади ва унга жавоб қайтаради.

Мабодо бирор киши саккиз метр қор кўчкиси остида қолиб кетса ҳам унинг қаердалиги 30 сантиметр аниқликда бу аппарат ёрдамида билиб олинади.

Темир йўл ҳалокати

Рейтер агентлигининг хабарига кўра, Доруссалом — Танзания йўлида темир йўл ҳалокати содир бўлган. Натижада паровоз ва олти вагон издан чиқиб, ағдарилиб кетган. Дастлабки тахминларга кўра, юздан ортиқ киши жароҳатланган.

Шароит ёмонлашмоқда

Буюк Британияда оддий инглизларнинг турмуш даражаси ҳамон пасайиб бормоқда. Мамлакат қишлоқ хўжалиги министрлигининг маълумотларига кўра, ўртача инглиз оиласининг энг зарур маҳсулотларни сотиб олиш учун фақат шу йилнинг ўзида қилган харажатлари 8 процент ошган.

Маҳаллий иқтисодчиларнинг кўрсатишича, кейинги ўн йил ичида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари нархининг доимо ўсиб бораётганлиги Буюк Британиянинг «Умумий бозор»га қўшилганлиги оқибатидир.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

Ҳурматли редакция! Тамаки қандай ўсимлик, унинг никотини — заҳари одам соғлиғига қандай зарар етказади! Кашанда бўлиб қолган одам уни ташлаб юбориши учун нима қилиши керак! Шулар ҳақда батафсилроқ мақола берсангиз.

М. Нусратов, Т. Обидов, Ш. Қурбонов, «Ташсельмаш» массивида истиқомат қилувчи ёш ишчилар.

● КАШАНДАЛИК—ЁМОН ОДАТ

ТАМАКИ—ЎМР ОҒУСИ

Наботот оламида турли-туман шифобахш ва заҳарли ўсимликлар бор. Улардан ҳар хил дори-дармонлар тайёрланади, халқ хўжалигида кенг қўлланади. Тамақи эса, бир йиллик ўсимлик бўлиб, бўйи 60—70 сантиметрга етади. Унинг барглари териб олиниб салқин жойда қуритилади ва тахлаб қўйилади ёки қуриши билан ўраб сигара қилинади. Тамакининг дағал еридан махорка, нозик, яхши қисмидан сигарет, папирос тайёрланади. У тайёрланаётганда баъзан сигарет ва папиросга хуш ҳид бериш учун унга турли хушбўй суюқликлар билан ишлов берилади. Баъзан эса, рангини яхшилаш учун бўёқ ҳам қўшилади.

Тамакининг кимёвий таркиби жуда мураккаб. У ҳамма мавжудодда бўлган оқсил, карбон сув, ёғ, минерал тузлар, эфир мойлари ва сувдан ташкил топган. Лекин унинг таркибида заҳарли моддалар ҳам жуда кўп. Бу заҳарли моддаларнинг энг зўри ва хавфлиси никотиндир. Тамакида унинг навига, хилига қараб 0,7 дан 5 процентгача никотин бўлади. Никотиндан ташқари, унинг таркибида алколоидларнинг миқдори ҳам 0,2—0,25 процентгача бўлади. Тамаки қуритилганда бу моддалар камаяди, лекин чекилганда эса, улар ёниш натижасида реакцияга киришиб ўзгаради.

Папирос мундштугида қорамтир, жигарранг ёпишқоқ мумсимон моддани кўргандирсиз? Сигаретнинг фильтрида ҳам ана шундай модда қолади. Бу модда жодугар тамакининг оғусидир. Бундан, фильтрли сигаретда ҳамма заҳарли модда ушланиб қолар экан-да, деган хулоса чиқариш нотўғри бўлади. Фильтрда дағал, йирик моддаларгина қолади. Энг заҳарли моддалар эса эриб, тутун билан нафас йўлларига кириб боради, булар ўпка тўқималарига ёпишиб қолади, сўнг эриб қонга ўтади ва бутун аъзои-танга тарқалади.

Ҳозирги замон текшириш асбоблари тамаки тутунининг ўзида 500 дан ортиқ ҳар хил моддалар борлигини аниқлади. Сув парчалари, углекислота, карбонат ангидриди, органик кислоталар (ёғ кислотаси, сирка, валериан, чумоли, синиль кислоталар, аммиак, никотин). Кейинги вақтларда унда канцероген —кўмир сув моддалари, яъни рак касаллигини қўзғатувчи моддалар борлиги аниқланди.

Бир грамми шундай заҳри-қотилки, у 30 та отни ўлдиради. Бир томчи никотин инсон ҳаёти учун хавфли. Бир томчи никотин 20 дона папиросдан чиқади.

Хўш, шундай экан, нега одамни ҳалок этмайди? Одам бир қути сигаретни бир сутка мобайнида чекади. Папиросларни қайта-қайта чеккунча никотин одам организмида парчаланиб бўлади. Шунинг учун ҳам сурункали заҳарланиш бор. Тез заҳарланиш эса кам. Умрида биринчи марта папирос чеккан одам қаттиқ қийналади. Тезда ҳушидан кетиш, боши айланиб, йиқилиб қолиш, кўнгил айнаш, қусиш, нафас қисиш ҳоллари рўй беради. Биринчи чекишдан кейинги чекишлар йўтал, кўздан ёш чиқариш, бурундан сув оқизиш, томоқни қичитиш, ўқчишга олиб келади. Шундай вақтда чекишни ўргатаётган ўртоғи ёки «дўсти» янги кашандани тезлайди, «ўғил бола бўлиб шунга чидайолмасанг қанақасан» деб зўрлаб бўлса ҳам заҳарли тутунни ютишга мажбур қилади. Чекиш аслида шундай бошланиб, киши кейин тамакига қандай ўрганиб қолганини сезмайди.

Кашандаликка ўрганиб қолган одам, агар чинакам аҳд қилса, чекишни ташлаб юборади. Лекин бу баъзи кишиларга анча қийин туюлади. Чунки жодугар тамаки кишини оғуси билан заҳарлаб, сеҳрлаб ташлайди. Барибир киши чекишни ташлашга қасд қилса, у иродали бўлса тамаки сеҳридан қутилиб кета олади.

Чекишни ташлашда ҳозирги замон медицинаси ёрдам бера оладими? Аввало, чекиш ва унинг асоратларининг олдини олишнинг энг яхши усули чекмаслик. Чекиб қўйиб, энди ташлай олмай қийналаётган кишиларга дориворлардан лобелин, табекс, никотинга қарши пахта (антиникотивная вата) яхши ёрдам беради. Энг самарали усул, эса яна қайтиб айтамизки, буларнинг барчаси чекувчи киши ташлашга қасд қилиб, бу даволарга ихлос қилгандагина ёрдам беради.

Иродаси кучли, сўзи қатъий ва сиҳат-саломатлигини ўйлаган ҳар бир маданиятли киши тамаки чекишдан ҳалос бўлиши осон. Бунинг учун ихлос билан чекишни ташлаши, мутахассис врач билан бамаслаҳат даволаниши керак.

И. ОРИФЖОНОВ,
медицина фанлари кандидати.

Донолар бисотидан

● **Мен бутунлай бошқа киши бўлиб қолдим. Кетма-кет беш соатлаб ишлайман, ишни осон ва енгил тугатаман. Илгарилари, яъни тамаки чеккан вақтларимда тез чарчардим, кўнглим айнарди, бош оғирлашиб, айланарди.**

Л. Н. ТОЛСТОЙ.

● **Мен чекишни рад этганимдан бери хавфли ва ташвишли ҳиссиётлардан холиман.**

А. П. ЧЕХОВ

● **Агар мен чекмаганимда эди, оҳ-воҳсиз яна бир неча йиллар яшаган бўлардим.**

С. П. БОТКИН.

● **Ҳар бир чекувчи фақат ўзини эмас, балки бошқаларни ҳам заҳарлайди.**

Н. А. СЕМАШКО.

● **Тамаки инфаркт хавфини уч марта, ўпка раки хавфини эса икки марта оширади.**

З. ЯНУШКЕВИЧУС.

● **Никотин қон томирларни, айниқса юракни қон билан таъминловчи томирларни қисади, кўкрак қисиши (стенокардия) касаллигига мубтало қилади.**

В. СОКОЛОВСКИЙ.

● **Шахмат усталари учун керакли бўлган хотира ва ироданинг кушандаси никотиндир.**

А. АЛЁХИН.

● *Даъвогарлар ўйини тарихидан*

Каспаровнинг ажойиб ғалабалари

Лондонда шахмат бўйича жаҳон биринчилигига даъвогарлик ярим финал ўйинлари ниҳоясига етди. Унда совет гроссмейстерлари Г. Каспаров ва В. Смислов ўз рақиблари В. Корчной ва З. Рибли устидан ишончли ғалаба қозондилар. Энди улар ўзаро учрашиб, «муносабатни» аниқлаб оладилар. Ғолиб чемпион унвони учун А. Карпов билан шахмат доналарини суради.

60 ёшли совет шахмати ветерани Василий Смислов жаҳон шахмати тождори бўлган. Лекин совет гроссмейстери Гарри Каспаров ҳали бунга мушарраф бўлганича йўқ. Лекин кейинги пайтда Каспаровнинг қўлга киритаётган ютуқлари А. Карповга жиддий рақиб пайдо бўлаётганлигидан далолат беради. Бундан унинг турли мусобақаларда ўйинларни кўтаринки руҳда ўтказиб, машҳур шахматчилар устидан қозонаётган ғалабалари яққол далолат беради.

Бокулик гроссмейстер, СССР чемпиони Гарри Каспаровнинг Югославиянинг Богойно шаҳрида 1982 йилнинг баҳорида ўтказилган Халқаро турнирда қўлга киритган ғалабалари жаҳон шахмат дунёсида катта қизиқиш уйғотди. ФИДЕ шкаласи бўйича бу мусобақа 14-категорияли мушкулликка эга эди. Бундай турнирлар камдан кам бўлади.

Биринчи турдан охирги тургача Каспаров сўзсиз пешқадам бўлиб турди. Бирон марта мағлубиятга учрамади. Унинг олтинчи ғалабаси катта таҳсинга сазовор бўлди. У Америка гроссмейстери Л. Кавалак билан қора доналар билан ўйнар экан, ташаббусни ўз қўлига олиб, тажрибали рақибини отлар иштирокидаги юришларда, 27-юришда катта йўқотишга олиб келди.

Жаҳон экс-чемпиони Т. Петросян билан бўлган партияда ҳам ана шундай устунликка эга бўлди. 24-юришдан сўнг Петросянда бирон бир қониқарли юриш бўлгани йўқ. Ва ниҳоят у рақибини ғолиб деб тан олишга мажбур бўлди. Совет гроссмейстери голланд гроссмейстери Я. Тимман билан узоқ «бош қотириш»лардан сўнг, дурангга эришди.

Бу ўйинлар сира бир-бирига ўхшамасди. Аксинча бу ўйинлар ёш шахматчининг тобора ҳар томонлама етуклигини намойиш қилиб борарди. Бу бизнинг баҳойимиз шахмат усталарининг «Каспаровнинг ўйинлари мазмундор ва динамиклиги» (Т. Петросян), унинг «Чуқур стратегик маҳорати ва ажойиб техникаси» (М. Таль), «Алёхиннинг комбинацияларига ўхшаш кутилмаган юришлари» (М. Ботвинник) каби фикрлари билан тасдиқланади.

Шуни айтиш керакки, биринчи рус жаҳон чемпиони Александр Алёхиннинг ижоди Каспаров учун шахмат ўйинларининг идеал эталони ҳисобланади. Агар ундан кўпроқ ким таъсир кўрсатган деб сўрасангиз: «Биринчи навбатда Александр Алёхин деб жавоб беради». Унинг ўйинда ранг-баранглиги, ўйинга юракдан ёндошиши, турли шахмат ғояларини ўйлаб топиши ёш шахматчига жуда ёқади. «Ўйлайманки, алёхинча шахматнинг келажаги порлоқ...».

Шу йилнинг сентябрь ойида Гарри Каспаров Москва турнирида биринчи ўринни эгаллаган эди. Бу ажойиб ғалаба уни даъвогарлар ўйини иштирокчиларидан бири бўлишига сабаб бўлди. Натижада кейинги ўйинларда қўлга киритган муваффақиятлари билан Каспаров Америка профессори Эллонинг коэффициентлар таблицаси бўйича — ўзига хос шахматчилар кучи «барометрида» жаҳон чемпиони Анатолий Карповдан сўнг иккинчи ўринни эгаллаган эди.

Озарбайжон ЛКСМ Марказий Комитети аъзоси Гарри Каспаровнинг муваффақиятлари Озарбайжонда шахмат ҳаётини кескин оммалашишига сабаб бўлди. Бу ерда шахмат газетаси чоп этиляпти. Бокуда, Сумгаитда, Нахичеванда, Кировободда, Шекида, Али-Байрамлида, Жалилободда ва республиканинг бошқа шаҳарлари ва қишлоқларида шахмат бўйича ёшларнинг ва болаларнинг янги клублари очилмоқда.

СУРАТДА: Гарри Каспаров ўйин вақтида. (Лондон. Шахмат бўйича жаҳон биринчилиги даъвогарларининг ярим финал матчи пайтида).
ЮПИ—ТАСС фотоси.

● Ёш техниклар лабораториясида

ИХЧАМ АВТОМОБИЛЬ

Қўнғизга ўхшаш кичик бир автомобиль куни бўйи шаҳар кўчаларида иш билан юриб кечқурун уйига қайтгач, олд ғилдиракларини кўтариб орқа ғилдиракларига ўтирди-ю елкасини деворга тираб олди. Шу тахлитда туни билан турди.

Ёш техниклар автолабораториясида шундай автомобилни кўриш мумкин. В. Ашкин олд бампердаги махсус дастакни ушлаб, машинани осонгина орқа ғилдиракларига қўйди.

— Автомобиль шундай сақланмоғи керак, — деди у,— бундай автомобилга одатдаги гараж керак эмас. Унга 2 киши бемалол жойлаша олади. Очиладиган кузови осонгина ўтириш ва тушишга имкон беради, синхрон бошқариладиган икки мопед мотори эса соатига 50 километрга қадар тезликда юришга имкон беради.

АСРЛАР ЧОРРАҲАСИДА

Челябинск областининг жанубида XIV аср ўрталаридан қолган қизиқарли меъморий ёдгорлик — Кесене мақбараси реставрация қилиниб бўлди. Қизил ғиштдан ишланган миноранинг ажойиб қиёфаси тикланди. Уни Темирланг минораси ҳам дейишади. Бу оригинал иншоот атроф чўлдан йигирма метрли баландликка кўтарилган. Минора олд томонидаги равоқ зангори кошинлар билан безатилган.

— Кесене мақбараси олтин ўрда зодагонларининг дахмаси бўлган, —дейди Челябинск университети археологик тадқиқотлар лабораториясининг мудири, тарих фанлари кандидати Г. Зданович. — Унинг минораси маяк бўлиб хизмат қилган; у қадимда бу ердан ўтган карвон йўллари яқинида қад кўтарган. Ўтказилган қазишмалар собиқ Кесене кўли ўрнида улкан қабристон бўлганлигини кўрсатди.

Тарихчилар ва ўлкашунослар шу жойда археологик-меъморий қўриқхона барпо этишни таклиф қилмоқдалар.

(ТАСС).

Яқинда Тошкент шаҳар сил касалликлари клиник шифохонасида касб маҳорати бўйича ҳамшираларнинг навбатдаги анъанавий конкурси ўтказилди. Бунда касалхонанинг А. Бўтахўжаева ва Р. Гарфутдиновалар сингари моҳир ҳамширалари ғолибликни қўлга киритишди.
СУРАТДА: А. Бўтахўжаевани кўриб турибсиз.
И. Ласточкин фотоси.

«Кўк заҳар»нинг тарқалиши

● **ЎТМИШДАН САДО**

● Тамаки чекиш ҳақидаги тарихий ҳужжатлар эрамиздан V аср илгари ўтган грек тарихчиси Геродот асарларида учрайди. Унинг ёзишича, Африка қитъасида яшовчи одамлар ўша даврларда маълум бир ўсимлик баргларини тутатишиб, шу тутунни ҳидлашни одат қилганлар.

● Европада тамаки биринчи марта 1492 йили пайдо бўлди. Машҳур сайёҳ Христофор Колумб Америка қитъасини очганда унинг матрослари ерлик халқнинг тамаки баргларини ўраб, қуритиб, сўнг чекканларини кўришган, шундан ўзлари ҳам чекишни ўрганишган.

● XV асрда, 1496 йили Испания монахи Роман Папо Сан-Домингодаги Табаго провинциясидан тамаки уруғини олиб келиб эккан.

● Тамаки ўсимлигига биринчи бўлиб ботаник олимлар Франциянинг Португалиядаги элчиси Жан Нико исмидан келиб чиқиб Никотин номини беришган. Бу элчи 1560 йили Француз қироличаси Екатерина Медичига тамаки баргларини тақдим этган. Қарангки, қиролича сурункали бош оғриғи касаллиги — мигрен билан оғриган эди. У тамаки баргини талқон қилиб ҳидлаганида бош оғриғи тузалган. Бу хусусда шуни айтиш кераккн, тамаки таркибидаги моддалар бош оғриғини вақтинча қолдирган. Қиролича тамакисиз туролмайдиган бўлиб, кейинчалик чека бошлаган, бу ярамас одат кенг ёйилган.

● Тамакидан келадиган даромад катта ер эгаларига ниҳоятда фойда келтирарди, лекин унинг заҳаридан минг-минглаб одамлар ҳалок бўла бошлади. XVI аср охирида Англияда чекувчилар ўлишга ҳукм қилинди. Уларнинг бошларини кесиб, оғзиларидаги трубкалари билан катта майдонларга осиб қўярдилар.

●Рим папаси Урбан VII чекувчиларни диндан қайтган одамлар деб эълон қилди.

● XVII асрда Англиядан Россияга келган бу «кўк заҳар»га қарши кураш бошланди. Подшо Михаил Романов чекувчиларни ўлимга ҳукм қилиб, мол-мулкларини давлат ҳисобига мусодара қилиш каби чораларни кўрди. Шунга қарамай тамаки чет элдан контрабанда йўли билан олиб келинаверди.

● Петр I Голландияда бўлган вақтида тамаки чекишга ўрганиб қолди. У Россияга қайтиб келганидан кейин чекишга ва уни сотишга рухсат берди, лекин сотувчи ва чекувчилардан солиқ олина бошлади. Бу эса, уларнинг сонини жуда ҳам кўпайтириб юборди.

● *Сўраган эдингиз*

ҲУСНБУЗАР ТОШСА...

Юзга нима сабабдан ҳуснбузар тошади, бундай тошма тошганда қандай даволаш мумкин, уни қайси мутахассис врач даволайди! Шулар ҳақида маълумот беришингизни илтимос қиламиз.

Н. Пўлатова, У. Азизова, Д. Маматқулова, Чилонзор районидаги 114-мактаб.

Оқшомхонларнинг бу саволига Тошкент врачлар малакасини ошириш институтининг тери-таносил касалликлари кафедрасининг ассистенти Жавлон КАРИМБЕРДИЕВ жавоб беради:

— Ҳуснбузар асосан йигит-қизларда учраб, бу балоғат ёшида тошади. Ҳуснбузарнинг келиб чиқишига асаб системасининг функционал ҳолати, организмда модда алмашинувининг, гормонал системанинг бузилишлари ва бошқалар сабаб бўлади.

Ҳуснбузарнинг бир неча клиник формалари —қора, оқ, оддий ва йиғилган ҳуснбузар турлари учрайди. Юз терисида ёғ безларининг тери устига очиладиган жойи кенгайиб, унга кир тўлиб қолганда қора ҳуснбузар пайдо бўлади. У кўпинча бурун қанотларида, чакка ва пешона атрофида, елкада бўлади. Ёғ безидан кўплаб ажралган ёғ тери устига чиқиб кетолмай, безнинг бирор ерида йиғилиб қолганда оқ ҳуснбузар пайдо бўлади. Бу ҳуснбузар одатда яллиғланмайди, оғриқ ҳам бермайди, фақат юз чиройини бузади.

Оддий ҳуснбузарни, халқ орасида, балоғатга етиш аломати, дейишади. Бунда тери қизаради, шишади ва йирингчалар пайдо бўлади, у катталашиб, оғриқ беради, учи қорайиб, сўнг ёрилади, қорамтир доғ қолдиради ва кейинчалик йўқ бўлиб кетади.

Йиғилган ҳуснбузар йиринги баъзан терининг чуқур қаватида пайдо бўлади ва катта бўлиб кетади. У ёрилиб битгач, чандиқ ҳосил қилади, анча сақланиб туради, ҳуснбузар бир ерда битиб, бошқа ердан чиқаверади.

Одатда ҳуснбузар куз ва қиш фаслларида кўп тошади. Бунга совуқда терида ёғнинг қотиб қолиб, ёғ безларининг кавакларидан чиқиб кетолмаслиги сабаб бўлади.

Ҳуснбузарни йўқотиш учун ёғли, хамир ва тузланган овқатларни, ширинликларни камроқ ейиш керак. Спиртли ичимликларни ичмаслик, ичнинг равон келиб туриши ҳуснбузарнинг йўқолишида ёрдам беради.

Ҳуснбузарни даволаш ва йўқотишда ҳар ким ўзича даво чорасини қўлламаслиги, турли хил крем ва мазларни суртмаслиги керак. Ҳуснбузарни ситиш асло мумкин эмас.

Даволаш учун тери-таносил касалликлари диспансерига, шаҳар косметологик даволаниш муассасасига (Чимкент кўчаси, 1) мурожаат этиш керак. Врач беморни кўриб ҳуснбузарнинг қайси клиник формаси, тери қандай аҳволдалигини аниқлайди ва керакли маслаҳатларни бериб, даволаш чораларини амалга оширади.

●*Ўқинг, бу қизиқ*

ЭНГ ЕНГИЛ ВА ЭНГ ОҒИР

● **Дунёда энг енгил одам инглиз Хоукинедир. Ўн етти ёшида бу одам бор-йўғи 5,44 килограмм тош босган.**

● **1739 йилда Польшада туғилган Йозеф Борувласкийни дунёда энг митти одамлардан бири деб ҳисоблашган. Туғилганда унинг бўйи 20 саниметрга етар-етмас эди. Йозеф бир ёшга тўлгунча атиги 15 сантиметр ўсди. «Граф» лақабли бу митти ўттиз ёшга тўлган куни роппа-роса бир метрга етди. Йозеф Борувлаский 1837 йилнинг 5 сентябрида 98 ёшида Англияда вафот этган.**

● **Англиядаги Нельсон шаҳрида жаҳонда энг жажжи қиз дунёга келган. «Қушдек» бу жажжи қизалоқни Дебора Уилкинсон деб аташади. У туғилганидан икки ҳафта ўтгач, оғирлиги 567 грамм бўлиб, бўйи 28 сантиметр эди. Дебора ўзининг ўта енгил вазни билан олдинги «рекордчи» Донна Маккамендан ҳам ўтиб кетди. У туғилганида оғирлиги 680 грамм бўлиб, бўйи 30 сантиметр келган эди.**

● **Хоҳ ишонинг, хоҳ ишонманг. Америка Қўшма Штатларида вазни ярим тоннадан зиёд, аниқроғи нақ 534 килограммлик М. Варлер деган киши яшайди. Унинг тақдири қизиқ. АҚШ Кореяга қарши уруш олиб борганида Америка армиясининг солдати бўлган Варлер ҳарбийларнинг тинч аҳолига нисбатан қилган ваҳшийликларини кўриб ниҳоятда изтироб чекади. У Ватанига қайтгач, ўзининг кундан-кунга семириб кетаётганини пайқайди. Семиришнинг олдини олиш учун парҳез қилса ҳам фойда қилмайди. Кейинчалик, у оз-моз қимирлаб туриш лаёқатини ҳам йўқотиб, ҳатто ўз-ўзини эплай олмай қолади.**

Бечора Варлер оёққа туролмай, доим бир жойда ётишга маҳкум бўлиб қолгандан кейин тирикчилиги оғирлашаверди. Ниҳоят, у маълум ҳақ эвазига ўзини томошага қўйишга мажбур бўлган. Бу бахти қаро киши билан ҳозир на давлатнинг, на жамиятнинг иши бор.

● **Шимолий Каролина штатида яшаган 513,3 килограммли Жон Али (1853—1887) ҳақида ҳам баъзи маълумотлар бор. Айтишларича, у уйининг поли синиб, ертўлага қулаб ўлган.**

● **Америкалик Роберт Хьюч дунёда энг оғир одамлардан бири эди. У 1926 йилнинг 4 июнида Иллинойс штатининг Монтичелло шаҳрида туғилган. Дунёга келган чоғида унинг вазни 5 килограмм, олти ёшида, — 89, ўн ёшида —171, ўспиринлик пайтида —314, йигирма беш ёшида эса —406 килограмм бўлди. Эрл Хьюч энг тўлишган вақтида — 1958 йилнинг бошларида салкам ярим тонна бўлиб, 485 килограммни ташкил этди. Бўйи 183 сантиметр бўлган бу баҳайбат одамнинг тана тузилиши ҳам ўзига хос эди. Унинг бел айланаси 310 сантиметр, кўкраги эса 315 сантиметрни ташкил қилган.**

Шифокор
Қ. НИЗОМОВ тайёрлаган.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

Тўлқинлар устидаги боғ

«Нефть дошлари» денгиз конига келтирилган анжир, анор, бодом ва олхўри кўчатлари Кампийдаги шу қозиқлар устидаги шаҳарчада барпо этилган янги мевали боққа асос бўлди.

Бундан йигирма йил аввал нефтчилар пўлат оролни кўкаламзорлаштирмоқчи бўлганларида кўплар шубҳа билан қараб: йилига қарийб 300 кун бўрон бўлиб турадиган тупроқсиз жойда бирон нарсани ўстириб бўлармикин, дейишганди. Озарбайжон Фанлар академияси Ботаника институтининг олимлари билан республика табиатни муҳофаза қилиш жамиятининг аъзолари бардошли дов-дарахт навларини, унумдор тупроқ таркибини танлаб уларни кемаларда бу ерга келтирдилар. Энди эса пўлат эстакадада ҳақиқий хиёбон вужудга келиб, дов-дарахтларнинг барглари шивирлаб турибди. Бу ер денгиз заҳматкашларининг севимли дам олиш жойига айланди.

«Нефть дошлари»нинг қиёфаси йил сайин ўзгармоқда. Бу ерда беш қаватли шинам уйлар қад кўтарди, биринчи тўққиз қаватли бино қуриб битказилмоқда. Маданият саройи, новвойхона, чоғроқ бир лимонад заводи, ҳар хил маиший хизмат пунктлари бор. Оролнинг «яшил цехи» доимо кенгайиб бормоқда. Энди гулхона ва теплицаларда гул ва завод ошхонаси учун сабзавот, қишки субтропик боғда эса мандарин ва лимон етиштирилмоқда. Шу йилнинг ўзидагина 500 килограммдан ортиқ мандарин ва лимон олинди.

(ТАСС).

● Янгилик! Хабарингиз борми?

ТОШКЕНТ АТЛАСИ

Қуёшли Тошкентнинг таърифи тилларда достон, китобларда гулистон янглиғ тасвир этилади. Зеро, Тошкент Ўзбекистон ССРнинг пойтахти, Тошкент областининг маркази. Гўзал шаҳримиз СССРнинг йирик саноат, илм ва маданият марказларидан бири. Майдони 256 квадрат километр, аҳолиси 2 миллион киши.

Тошкентнинг 2000 йиллик тўйига Ўзбекистон ССР Фанлар академияси география бўлими ҳамда Тошкент Давлат университети география факультети ва бошқа ташкилотларнинг бир гуруҳ олимлари ва малакали картографларнинг заковати билан Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Президиуми ҳамкорлигида СССР Министрлар Совети қошидаги Геодезия ва картография Бош бошқармаси томонидан «Тошкент география атласи» нашр қилинди.

Атласнинг формати 25х35 сантиметр бўлиб, унда жами 42 та карта бор. Булардан ташқари атлас мазмунини янада мукаммаллаштириш учун махсус текстлар, рангли расмлар, диаграмма ва графиклар ҳам берилган.

Атласда Тошкент ва шаҳар атрофи табиати батафсил тасвирланиб, унинг рельефи, геологияси, инженерлик геологияси, ер ости ва устки сувларини ўрганиш геологияси, ер устки тузилишини ўрганиш, сейсмик районлаштириш, 1966 йил 26 апрель ер қимирлаши (районлаштириш баллар билан), иқлими, ички сувлари, шаҳар атрофидаги дам олиш зоналари, маданият ва истироҳат боғлари карталари алоҳида-алоҳида тасвирланган.

Атласда Тошкент шаҳар ва атроф районлар аҳолиси, саноати, қишлоқ хўжалиги, транспорт сингари тармоқлар махсус ўрин олган. Унда маориф, ўрта махсус ва олий мактаблар, билим юртлари, маданият, спорт, Тошкент Ўзбекистоннинг илмий-тадқиқот маркази, тарихий обидалар, саёҳат маршрутлари, ташқи мамлакатлар билан маданий алоқалар карталари тасвирида бу соҳалар нечоғлиқ ривожланганлигини кўриш мумкин.

Хуллас, турли соҳа мутахассислари, олимларимиз ва картографларимизнинг узоқ йиллик изланишлари натижасида юзага келган «Тошкент география атласи» том маънода шаҳримиз кўзгуси бўлиб, унинг 2000 йиллик тўйига муносиб тўёнадир.

Т. ЭГАМБЕРДИЕВ,
К. ҚУРБОНОВ,
география фанлари кандидатлари.

● ЭНГ МУҲИМИ—САЛОМАТЛИҚ

«МОРЖ»ЛИККА ҚАБУЛ ҚИЛИНДИЛАР

Декабрь ойининг ўртасида Тошкентдаги қишки сузиш ва чиниқиш ҳаваскорлар клуби ташкил этилган кунга 31 йил бўлди. Анъанага кўра клубга янгилар қабул қилинди. Бу ерда клубда беш йил шуғулланганларни ана шундай деб аташади. Шу куни шаҳарнинг марказида жойлашган Анҳор қирғоғидаги «морж»лар базаси янада гавжум бўлиб кетди.

Иштирокчилар ва меҳмонлар орасида «денгизлар худоси» — Нептун пайдо бўлди. У бу ерга сув парилари ва махсус қўриқловчилар билан бирга келди.

У «морж»лар жамиятига янгиларни қабул қилганлиги тўғрисидаги буйруқни ўқиб эшиттирди. Қийқириқлар, қарсаклар ва шўх куй тароналари остида янги «морж»лар қирғоқдан тўғри сувга шўнғишади. Улар сувда суза туришсин, биз бўлсак клуб асосчиларидан бири, энг кекса «морж»лардан бири 80 ёшли Александр Селиверстович Добринин билан танишайлик. Уни шу ёшда эканлигига ишониш қийин. У доимо тетик ва хушчақчақ. Павел Кузьмич Манько 78 ёшда. У ҳам Добрининдан қолишмайди.

— Мен касалликларни аллақачон унутганман, —дейди 110-мактаб ўқитувчиси Кира Григорьевна Муҳамmaджонова. — Илгари қандай қилиб қишда, шундай совуқ сувда сузишар экан, деб ажабланар эдим. Сўнгра бу ерга келдим. Мана 5 йилдан бери шуғулланаяпман. Ўзимни жуда яхши ҳис этяпман.

Қишки сузиш ишқибозлари орасида аёллар кўпчиликни ташкил этади. Халқ тили билан айтганда, аёллар нозик бўлишади (бу уй ишларига тегишли бўлмаганда), сал нарсага шамоллаб қолишаверади.

— Сиз бир йил муқаддам мени кўрганингизда эди зўрға нафас олардим, қувватим йўқ, юрагим бўш урарди. Энди эса буларнинг ҳаммаси қаёққа кетганини ўзим ҳам билмайман, — дея ҳикоя қилади ТошДУ ўқитувчиси Валентина Александровна Кузнецова.

Мана «морж»лар клубида шуғулланишнинг фойдаси —кони саломатлик. Бу сўзнинг нечоғлиқ ҳақиқат эканлигини Анҳорда қишин-ёзин чўмилаётган Рубен Карапетович Саркисов, Игорь Викторович Сизов, Сарина Ароновна Самандарова, Маргарита Димитриевна Вдовенко, Тамара Георгиевна Головлева, Римма Ивановна Микульская, Надежда Степановна Сидоровалар исботламоқдалар.

...Сувдан яна бир «морж» чиқди. Жуда таниш чеҳра. Эҳа, бу бизнинг севимли кишимиз, Горький номли Тошкент драма театрининг актёри Владимир Алексеевич Русинов эди.

Мазкур театрнинг яна бир актёри Ирина Ивановна Мягковани ҳам ижро этган кўпгина ажойиб ролллари орқали тошкентликлар яхши билишади. Уларни бу ерга келишга нима мажбур қилди? Ирина Ивановна табассум билан жавоб беради:

— Биз Владимир Алексеевич билан бошловчилар ҳисоблансакда, лекин анча ўрганиб қолдик. Қийин ва тиғиз ижодий ишдан олдин бу жуда фойдалидир. Сувда чўмилиб чиққач, ўзимизни яхши ҳис этамиз. Совуқ сувда чўмилиш бу— саломатлик гаровидир.

М. ОЙСТРАХ.

БИЛДИРИШ

Лекторлик маҳорати ва нотиқлик санъати университети тингловчилари диққатига.

22 декабрда В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалида соат 17.00 да «Лектор нутқининг ифода воситалари» мавзуида лекция ўқилади. Лектор—профессор, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими Л. А. Хўжаева. Иккинчи лекция — «Лекция ўтказишнинг формалари, усуллари ва воситалари» мавзуида ўқилади. Лектор —профессор С. И. Афонина.

Редактор
Ш.О.УБАЙДУЛЛАЕВ

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ НАШРИЕТИ ҚОШИДАГИ

9-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ ФИЛИАЛИ

1984 ЙИЛГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Филиал малакали печатниклар ва қўлда ҳарф терувчиларни тайёрлайди.

Ўқиш муддати — 6 ой.

Совет Армияси сафларида ҳарбий хизмат муддатини ўтаб бўлган ва ўрта маълумоти бор йигитлар қабул қилинадилар.

Ўқиш вақти мобайнида биринчи разрядли ишчи тариф ставкаси ҳажмида стипендия тўланади.

Бошқа шаҳарлардан келганларга ётоқхонадан жой берилади.

Машғулотлар 1984 йилнинг 1 январидан бошланади.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар зарур: маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, паспорт, ҳарбий билет, меҳнат дафтарчаси, медицина справкаси (286-форма), 4 дона фотосурат (3x4 см.) ва 2 та фотосурат (4x6 см.).

Қуйидаги адресга мурожаат этилсин: Тошкент шаҳри: «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, кадрлар бўлими.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 21/XII да **Севгига севги билан,** 22/XII да **Ҳаётбахш ўлим,** 23/XII да **Бир актли балетлар кечаси.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 22/XII да **Парвона,** 23/XII да **Рўё.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 21/XII да **Олифта,** 22/XII да Ёшликда берган кўнгил.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «Сув жозибаси» аттракциони (19.30).

КИНО

21 ДЕКАБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«БОЛАКАЙЛАР» — **Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-06-20), **Дружба** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 66-15-75), **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-14-61), **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52), **Москва** (17.00; телефон 33-05-01).

«КОБУЛДАГИ ЖАЗИРАМА ЁЗ» — **Тинчлик** (жуфт соатларда, телефон 53-86-07).

«ПАРМ ИБОДАТХОНАСИ» — **Ватан** (18, 21.00).

«ЯНА ТИРИК» — **Қозоғистон** (17, 18, 20, 21.00; телефон 35-24-92).

«ЛЕТАРГИЯ» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02).

«МОМАҚАЛДИРОҚ НАФАСИ» — **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

«ГРАФ МОНТЕ-КРИСТО» — **Нукус** (18.30, 21.00; телефон 46-70-69).

«АННА ПАВЛОВА» — **Санъат саройи** (катта зал, 16.30, 19.30).

«БЕГОНА» — **Санъат саройи** (кичик зал, 17, 19.30; телефон 44-21-74).

22 ДЕКАБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«БОЛАКАЙЛАР» — **Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-06-20), **Дружба** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 66-15-75), **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-14-61), **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52), **Москва** (11, 15, 17.00; телефон 33-05-01).

«КОБУЛДАГИ ЖАЗИРАМА ЁЗ» — **Ватан** (жуфт соатларда), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69).

«ЯНА ТИРИК» — **Қозоғистон** (11, 12, 14, 15, 17, 18, 20, 21.00; телефон 35-24-92).

«МОМАҚАЛДИРОҚ НАФАСИ» — **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

«ГРАФ МОНТЕ-КРИСТО» — **Лисунов номли** (11, 14, 17, 20.00; телефон 96-34-02).

«АННА ПАВЛОВА» — **Санъат саройи** (катта зал, 11, 13.45, 16.30, 19.30).

«БЕГОНА» — **Санъат саройи** (кичик зал, 12, 14.30, 17, 19.30; телефон 44-21-74).

М. Қориёқубов номидаги ўзбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

24 ДЕКАБРЬ СОАТ 19.30 ДА

БУТУНИТТИФОҚ ПРОФЕССИОНАЛ БАДИИЙ КОЛЛЕКТИВЛАР КЎРИГИ-КОНКУРСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ЛЕНИН КОМСОМОЛИ МУКОФОТИНИНГ ЛАУРЕАТИ

ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС «ШОДЛИК» АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист

ҒУЛОМЖОН ЁҚУБОВ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва ҚҚАССР халқ артисти

ГУЛШОД ОТАБОЕВА

VI Жаҳон фестивалининг лауреати

АНВАР РУСТАМОВ

Солистлар: Бахтиёр ХОЛХЎЖАЕВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ, Раҳима НОСИРОВА, Дилором ҚАЮМОВА, Райҳон АБДУЛЛАЕВА, Лола ОҚИЛОВА.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Программани Ўтир СИДДИҚОВ олиб боради.

«ШОДЛИК» ансамблининг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Қодир МЎМИНОВ.

Музика раҳбари — Исматулла РАҲМАТУЛЛАЕВ.

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

29 ДЕКАБРЬ—8 ЯНВАРЬ КУНЛАРИ

мактаб ўқувчиларининг қишки каникул кунларида

«ҚОРБОБО МЎЪЖИЗАСИ»

ЯНГИ ЙИЛ ЭРТАҚ ТОМОШАЛАРИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

«АРЛЕКИНО» ОРИГИНАЛ ЖАНРИ ТЕАТРИ

Бадиий раҳбар — А. АКИШИН.

«ДРУЖБА» ЦИРК КОЛЛЕКТИВИ

Бадиий раҳбар — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ф. ШАРИКБОЕВ.

ЦИРК, ЭСТРАДА ВА КИНО АРТИСТЛАРИ.

Постановкачи-режиссёр — Бутуниттифоқ оммавий томошалар ва театрлаштирилган байрамлар фестивалининг лауреати — В. БОЛОТИН.

Томошалар 29, 30 декабрда соат 13.00, 15.00 да; 31 декабрда соат 13.00 да; 1 январда соат 15.00 да; 2, 3, 4, 5, 6, 8 январда соат 11.00, 13.00, 15.00 да бошланади.

Кассалар ҳар куни соат 14.00 дан 19.00 гача ишлайди.

Кассир соат 10.00 дан 20.00 гача ишлайди.

Билетлар «Юбилей» Марказий спорт зали кассаларида сотилади.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

Қуйидаги телефонлар бўйича справкалар олиш мумкин: касса—46-03-13, 46-70-31; администратор—46-07-53, 46-68-77.

ОНА ДИЁРИМИЗНИНГ НОЗУ НЕЪМАТЛАРИ ҲАМШАҲАРЛАРИМИЗ ДАСТУРХОНИГА

Ўзбекистон диёрининг замини саховатли ва серҳосилдир. Ўзбек қовун-тарвузи, беҳиси ва анори, олмаси ва нокининг шуҳрати республикамиздан ташқари қардошларимиз ўлкасида ҳам кенг шуҳрат қозонган.

Календарда декабрь ойи ўтиб боряпти. Сабзавотлар ва бошқа нозу-неъматларни йиғиб-териб олиш мавсуми ниҳоясига етди. Далаларнинг меҳнаткашлари гўё ҳамшаҳарлар олдида ҳисоб бераётгандек она заминнинг бой нозу-неъматларини Янги йил ярмаркасига тақдим қилдилар.

25 ДЕКАБРДАН 30 ДЕКАБРГАЧА

ШАҲАРНИНГ ҲАР БИР РАЙОНИДА УТКАЗИЛАДИГАН

ЯНГИ ЙИЛ ЯРМАРКАЛАРИГА СИЗЛАРНИ ЧОРЛАЙМИЗ!

Тошкентликлар ва пойтахтимиз меҳмонлари бу ярмаркалардан байрам дастурхони учун қуйидаги нозу-неъматларни харид этишлари мумкин: карам, пиёз, саримсоқ пиёз, сабзи, лавлаги, олма, бодринг, помидор, шолғом, қовоқ, тарвуз, қовун, анор, хурмо, беҳи, ёнғоқ, ерёнғоқ, бошоқли экинлар (шоли, мош), қуритилган мевалар.

Бундан ташқари байрам ярмаркаларида ҳавзалардан тутилган тирик балиқлар, дудланган балиқлар, балиқ ва сабзавот консервалари сотувга қўйилади.

Кооператив савдосининг ходимлари янги сўйиб келтирилган гўшт ва асални тақдим этишади.

Бу ярмаркаларда гиламлар ва гиламдўзлик буюмлари, кийим-кечаклар ва бошқа ноозиқ-овқат моллар арзонлаштирилган баҳоларда сотилади.

Киров районининг аҳолисини Дзержинский номли майдонда ва Юнусобод бозорида жойлашган ярмарка павильонларига таклиф қиламиз:

Чилонзор — «Чилонзор» метро станциясида;
Акмал Икромов — Фарҳод бозорида;
Фрунзе — Марказий бозорда ва тўқимачилик комбинатида;
Собир Раҳимов — Қорақамиш бозорида;
Октябрь — Октябрь бозорида;
Куйбишев — Трактор заводи бозорида ва «1-Қорасув» бозорида;
Ҳамза — Шолохов кўчасида;
Сергели — Сергели бозорида;
Ленин — Яшил бозорда.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети савдо Бош бошқармаси.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон—42-95-91).

ТОШКЕНТ ШАҲАР АҲОЛИСИ ДИҚҚАТИГА!

АҲОЛИГА ХИЗМАТ КЎРСАТИШНИ ЯХШИЛАШ МАҚСАДИДА

ЮНУСОБОД УЙ-ЖОЙ МАССИВИДАГИ КВАРТАЛЛАР ҚУЙИДАГИ ТАРТИБДА ЎЗГАРТИРИЛДИ:

кварталларнинг эски номлари	**кварталларнинг янги номлари**
Д-1 квартали	1-квартал
Д-2 квартали	2-квартал
Д-3 квартали	3-квартал
А-1 квартали	4-квартал
А-2 квартали	5-квартал
А-3 квартали	6-квартал
А-4 квартали	7-квартал
Б-2 квартали	8-квартал
Б-3 квартали	9-квартал
Б-5 квартали	10 квартал
Б-1 квартали	11-квартал
Б-4, СБ-4 кварталлари	12-квартал
СВ-4а, В-4 кварталлари	13-квартал
«Шодлик» СВ-4б, В-3 кварталлари	14-квартал
В-1, СВ-1, Аҳмад Дониш кварталлари	15-квартал
СВ-5 квартали	16-квартал
СГ-1 квартали	17-квартал
СГ-2, СГ-16 кварталлари	18-квартал
СГ-3 квартали	19-квартал

ва 1984 йилнинг 1 январидан бошлаб юқорида номлари кўрсатилган кварталлардаги уйларнинг номери ҳам тартибга солинади.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

182-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1983 — 1984 ЎҚУВ ЙИЛИГА

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ШАҲАР ҚУРИЛИШЛАРИДА ИШЛАШ УЧУН ҚУЙИДАГИ КАСБЛАР БЎЙИЧА ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ ИШЧИЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ: **электр пайвандчи, сувоқчи-бўёқчи, бўёқчи, электр-монтажчи, ғишт терувчи-монтажчи, дурадгор, автомашиналарни ремонт қилувчи слесарь.**

Ўқиш муддати 1—2—3 йил.

Узоқдан келганларга ётоқхона берилади.

БИЛИМ ЮРТИГА 15 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ 8—10 СИНФНИ БИТИРГАН ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юртини битирганларга диплом берилади ва улар қурилиш бошқармасига ишга юборилади.

Билим юртини аъло ва яхши баҳолар билан битирганларга олий ўқув юртларига йўлланма берилади.

Ўқиш даврида ўқувчилар 3 маҳал иссиқ овқат, кийим-кечак ва ишлаб чиқариш даврида иш ҳақининг 50 процентн билан таъминланадилар. 10-синфни битирганлар 30 сўм стипендия оладилар, ҳарбий хизматни битириб келганларга 30 сўм миқдорида қўшимча пул тўланади.

Ўқиш даври узлуксиз меҳнат стажига киради.

БИЛИМ ЮРТИНИ БИТИРГАНЛАРГА «ТАШПРОМСТРОЙ»ГА ИШГА ЙЎЛЛАНМА БЕРИЛАДИ.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш керак: билим юрти директори номига ариза, маълумоти ҳақидаги гувоҳнома, турар жойидан справка, медицина справкаси, 6 дона фотосурат (3x4 см.), туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома (паспорт) шахсан кўрсатилади.

АРИЗА ВА ҲУЖЖАТЛАР ҲАР КУНИ (якшанбадан ташқари) СОАТ 9.00 дан 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, Куйбишев райони, Багратион кўчаси, 4-уй (17- автобуснинг сўнгги бекати, 13-трамвайнинг 2-«Шимолий шарқ» бекати). Телефон 64-18-41

ТОВАРЛАР—ХАЛҚҚА!

ОЛИЙ ҚЛАССДАГИ ЛЕНИНГРАД—006—СТЕРЕО» КЎЧМА СТЕРЕОФОНИК РАДИОПРИЕМНИГИ

БУ РАДИОПРИЁМНИК УЗУН, ИККИ ЎРТА, БЕШ ҚИСҚА ВА УЛЬТРА ҚИСҚА ДИАПАЗОН ТЎЛҚИНДАГИ ЭШИТТИРИШЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛАВЕРАДИ.

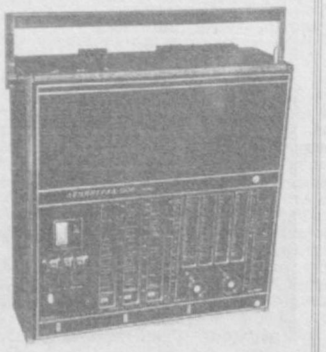

СТЕРЕОНАУШНИКЛАР УЛАНГАН ПАЙТДА УЛЬТРА ҚИСҚА ТЎЛҚИНЛИ ДИАПАЗОНДА СТЕРЕОФОНИК ПРОГРАММАЛАРНИ БЕМАЛОЛ ЭШИТИШ МУМКИН.

Олий қудрати ва частоталарининг кенг диапазондалиги туфайли «ЛЕНИНГРАД—006—СТЕРЕО» чиройли бўлиб, овозининг ғоятда оҳангдорлиги билан ажралиб туради.

Радиоприёмникнинг озуқаланиши такомиллаштирилган: у электр тармоғи ва батарейкалардан ҳам қувват олиб ишлайверади. Унда ҳар томонлама қулай бўлган қурилмаларнинг ўрнатилганлиги бу мураккаб аппаратни ишлатишда содда ва қулай бўлишини таъминлаган.

ОЛИЙ КЛАССЛИ «ЛЕНИНГРАД —010—СТЕРЕО» РАДИОПРИЁМНИГИ

«ЛЕНИНГРАД— 010 — СТЕРЕО» — БУТУНЛАЙ ЯНГИ МОДЕЛДАГИ КЎТАРИБ ЮРИЛАДИГАН ОЛИЙ КЛАССЛИ ТРАНЗИСТОРЛИ РАДИОПРИЁМНИКДИР.

У узун, икки ўрта, беш қисқа ва ультра қисқа тўлқинли диапазонларда ишлайди, юқори даражада сезгир, бегона радио шовқинларидан ишончли ҳимояланади.

Янги радиоприёмникнинг ёрдами билан ультра қисқа тўлқинли диапазондаги стерео программаларни эшитиш мумкин, бунинг учун «Ленинград—010—Стерео» икки акустик система билан комплектланган. Улар радиоприёмникни бошқа жойга олиб бориш пайтида приёмникнинг пастки қисмида енгил маҳкамланади, хоналарда стерео самарадорлигини яратадиган энг яхши зонага жойлаштириш мумкин.

«ЛЕНИНГРАД —010—СТЕРЕО» радиоприёмнигини исталган ташқи овоз манбаларидан стерео кучайтиргич сифатида ҳам фойдаланиш мумкин.

Энг кўп қувват сарфлаши — 4 вт.

Баҳоси — 451 сўм 02 тийин.

ТАКОМИЛЛАШТИРИЛГАН «УЭМИ — 50» ТРАНЗИСТОРЛИ КУЧАЙТИРГИЧ ВОКАЛ-ЧОЛҒУ АНСАМБЛИ ИШТИРОКЧИЛАРИНИ ҚИЗИҚТИРИБ ҚОЛИШИ ТУРГАН ГАП.

УНДА 6 ТА КИРИШ (улаш) ЙЎЛИ БЎЛИБ, БУЛАР БИР ЙЎЛА МИКРОФОН, ЭЛЕКТРОГИТАРА, ЭЛЕКТРООРГАН, МАГНИТОФОН ЁКИ РАДИОПРИЁМНИКНИ ҚЎШИБ УЛАШ ИМКОНИНИ БЕРАДИ.

«УЭМИ — 50» КУЧАЙТИРГИЧИ ОВОЗНИНГ ЮҚОРИ СИФАТЛИ ВА ҚУДРАТЛИ БЎЛИШИНИ ТАЪМИНЛАЙДИ.

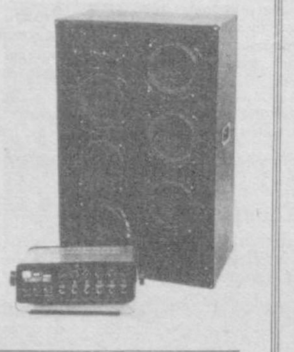

Баҳоси — 470 сўм.

«ГРОДНО—303» АВТОМАГНИТОЛАСИ БИЛАН ҲАР ҚАНДАЙ ОЛИС ЙЎЛ ЗАВҚЛИ ВА ЕНГИЛ БОСИБ ЎТИЛАДИ.

Радиоприёмник узун, ўрта ва ультра қисқа тўлқинли диапазонларда ишлайди. Магнитофонли қурилмаси музикали ёзувларни кассеталарга юқори сифат билан ёзиб олиш имконини беради.

«ГРОДНО —303» АВТОМАГНИТОЛАСИ МАМЛАКАТИМИЗДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН «ЖИГУЛИ», «ВОЛГА», «МОСКВИЧ» ТИПИДАГИ ЕНГИЛ АВТОМОБИЛЛАРНИНГ САЛОНИГА ЎРНАТИЛАДИ.

Баҳоси — 285 сўм.

«НЕЙВА—402» — ҲАММА УЧУН АТАЛГАН РАДИОПРИЁМНИКДИР!

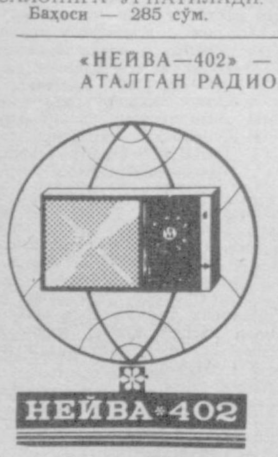

«Нейва—402» митти транзисторли радиоприёмниги туристнинг рюкзагида, аёллар сумкасида, студентнинг портфелида ихчам жойлашади.

Унинг конструкцияси ишончли тузилган, овози яхши, радио эшиттиришларни тиниқ ва ишончли қабул қилади.

«НЕЙВА — 402» УЗУН ВА ҚИСҚА ТЎЛҚИНЛИ ДИАПАЗОНЛАРДА ИШЛАЙДИ.

Баҳоси — 36 сўм 05 тийин.

«РАДИОТЕХНИКА» МАРКАЗИЙ САВДО-РЕКЛАМА ТАШКИЛОТИ.

ТВ

21 ДЕКАБРЬ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.00 «Спорт ҳафталиги». 18.30 «Байрут узра бегона булутлар». Ҳужжатли фильм премьераси. 18.55 Арманистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Рузанна ва Карина Лисицианлар куйлайди. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 Мультфильм. 19.45 «Фан ва турмуш». 20.15 П. И. Чайковский. «Болалик альбоми»дан. 20.30 «Ҳужжатли экран». 21.30 «Время». 22.00 «Известия» газетасининг соврини учун хоккей бўйича халқаро турнир. СССР — ЧССР терма командалари. В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Спорт саройидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтларида (22.20) — «Дунё воқеалари». (23.10) — Агар соғлом бўлай десанг.

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.50 «Известия» газетасининг соврини учун хоккей бўйича халқаро турнир. Канада — Финляндия терма командалари. 2- ва 3-даврлар. В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Спорт саройидан олиб кўрсатилади. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «Сиз яратган боғ». 21.15 СССР халқ артисти Д. Шафран чалади. (виолончель). 21.30 «Время». 22.00 «Ўтган кунги ҳодисалар». Бадиий фильм. 1-серия. 23.05 «Закаталь». Телевизион ҳужжатли фильм. 23.20 «Сатира тинчлик учун курашда».

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 Ўсмирлар учун. «Орзу». 18.30 «Фан ва техника ютуқлари — халқ хўжалигига». Ўзбекистон илмий техника жамиятлари республика советининг бирлашган Пленуми олдидан (рус.). 19.05 «Амалдаги интернационализм». «Ўзбекистон — БАМга». 1-кўрсатув (рус.). 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Амалдаги интернационализм». «Ўзбекистон — БАМга». 2-кўрсатув (рус.). 20.10 Катталар учун мультфильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси эстрада-симфоник оркестрининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.00 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги. 22.15 «ЧК ходими». Бадиий фильм. 23.55 Янгиликлар.

II

18.10 Ўқитувчи экрани. Биология ўқитувчиларининг илғор иш тажрибаларидан. 18.35 «Халқ хизматида» (рус.). 19.00 «Ҳамма нарсадан азиз». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. «Вақтдан ўзганлар». 2-серия (рус.). 20.00 Янгиликлар. 20.20 «Қишлоқ ҳаёти» (рус.). 20.40 Энергетиклар кунига бағишланган кинопрограмма.

22 ДЕКАБРЬ — ПАЙШАНБА

ЭНЕРГЕТИКЛАР КУНИ

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 «Севимли шеърлар». В. В. Маяковский. 10.10 «20 декабрь». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия—«Саботаж». 11.15 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 Мамлакат телевидение студияларининг ҳужжатли фильмлари: «Шаҳар четига яқин жойда», «Тириклар рўйхатига мангу ёзилган». 15.55 Н. В. Гоголь. «Ревизор». Пьесанинг саҳналаштириш тарихи.

16.40 «Сен қонунни биласанми?». 17.30 Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиоси болалар Катта хори рақс группасининг концерти. 18.00 «Шахмат мактаби». Маҳорат сабоқлари. 18.30 «Миллионлар ленинча университети». «Икки дунё — икки сиёсат». 19.00 «Расмларда қуёш акси бор». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Энергетиклар куни». Кўрсатувда СССР Энергетика ва электрлаштириш министри П. С. Непорожний иштирок этади. 20.00 РСФСРда хизмат кўрсатган артист Э. Москвитина иштирокида камер куйларидан концерт. 20.20 «20 декабрь». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия — «Террор». 21.30 «Время». 22.05 Энергетиклар кунига бағишланган музикали кўрсатув. 23.05 «Дунё воқеалари». 23.20 «Хайр ва салом, волейбол». Ҳужжатли фильм.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Нурафшон чеҳралар». Болалар учун фильм-концерт. 18.10 «Сўз кетидан сўз келар». Рус тилида сўзлашишга ўргатиш. 18.30 Энергетиклар кунига бағишланган кўрсатув. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Самарқанд сайқалига мафтунмиз». Музикашуносларнинг II Халқаро симпозиуми ҳақида. 3-кўрсатув. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Самарқанд сайқалига мафтунмиз». Музикашуносларнинг II Халқаро симпозиуми ҳақида. 3-кўрсатув (давоми). 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Хирмонингизга барака». 22.25 «Баҳс». Ахлоқий-этик мавзуларда кўрсатув. 23.25 Янгиликлар.

II

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Қизиқарли математика». 18.30 «Ҳамма нарсадан азиз». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. «Машаққатли майдон». 3-серия (рус.). 19.30 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Бинокор» (Тошкент) —«Дизелист» (Пенза). «Юбилейний» Марказий спорт залидан олиб кўрсатилади. 2- ва 3-даврлар. 20.45 Реклама. 20.55 Янгиликлар. 21.15 «Арманистоннинг шифохоналари». Телефильм. 21.30 МТ II.

4 бет. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

ВИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. Телефонлар: секретариат — 33-57-02; бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги—32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ—32-54-19; фан, мактаб, олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари—32-53-32; хатлар — 32-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

 Р—10643. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри. Б-2015. ИНДЕКС 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12